

Recensie

Hoe onvoorspelbaar de rivier, zo ook de mens

🕒 13/08/2018 💬 2

Een recensie van *Rivieren* door Martin Michael Driessen

Rivieren is een prachtige bundeling van drie novelles waarin een rivier een grote rol speelt. Misschien zijn overigens ook eenzaamheid en lafheid overkoepelende thema's te noemen voor de verhalen. In *Fleuve Sauvage* gaat een hedendaagse acteur op kanotocht in de Ardennen. Hij overdenkt zijn carrière en zijn gezinsleven, maar vooral zijn drang naar alcohol. Ook *De reis naar de maan* speelt zich af op de rivier, wanneer we de levens van twee heel verschillende jongemannen volgen. In *Pierre en Adèle* is het vervolgens de rivier die heerst en verdeelt. Met weinig woorden weet Martin Michael Driessen de natuur, maar ook de mens te vatten in zijn strijd tegen zichzelf, de natuur of de ander. De personages zijn niet allemaal even sympathiek, maar des te realistischer. Ieder verhaal staat op

zichzelf en voelt als een complete roman, maar de bundeling van de drie geeft het geheel iets magisch. Martin Michael Driessen is hard op weg een plekje te veroveren in de lijst van mijn favoriete auteurs.

De man, de kano en de alcohol

Rivieren opent met *Fleuve Sauvage*, waarin een alcoholist tijdens een kanotocht zijn leven overziet. Het is een hard verhaal, waarin Martin Michael Driessen geen moeite doet het personage sympathiek te maken. De acteur in kwestie heeft een agressieve drank en dat heeft hem de eenzame kanotocht in de Ardennen opgeleverd.

'U bent een alcoholicus,' had de arts gezegd. 'Matig drinken is geen oplossing voor u. U moet totaal met de gewoonte breken.'

Het naamloze hoofdpersoon weet dat het nu of nooit is. Om zijn huwelijk te redden, de goedkeuring van zijn zoon terug te verdienen en zijn carrière te voort te zetten moet hij stoppen met drinken. Misschien krijgt hij dan zelfs nog de kans om de rol van Hamlet te spelen, of de rol van Macbeth – hij is voorlopig niet verder geraakt dan Banquo. Op aanraden van zijn vrouw besluit hij te drinken waar niemand er last van heeft: in een kano op een rivier in de Ardennen. Ook tijdens het kanoën roept de alcohol hem in de vorm van goedkope supermarktwijn en whisky.

Wil je het drinken echt opgeven, dacht hij terwijl hij een sigaret opstak. Het is geen geluk, maar het lijkt er wel verdomd veel op. Meer dan al het andere dat je kent.

Hoewel dit het kortste verhaal in *Rivieren* is, voelt het na afloop alsof je een complete roman achter de kiezen hebt. Martin Michael Driessen is spaarzaam met woorden, maar weet de setting perfect weer te geven, alsook het onvoorspelbare – door alcohol doordrongen – hoofdpersonage. Hard en gruwelijk, maar o zo prachtig.

Al eerder las ik *De pelikaan* van Martin Michael Driessen.

Twee mannen op een vlot

De reis naar de maan, gesitueerd aan het einde van de negentiende eeuw, is een bitterzoete vertelling waarin twee levensverhalen elkaar kruisen. Konrad werkt als dagloner bij houtgroothandelaar Durlacher. Hij helpt met het vloten van boomstammen (het vervoeren van hout door de Rodach, de Main en de Rijn). Het is zijn grootste droom om de Rijn af te varen, helemaal naar Holland. Zijn leeftijdsgenoot Julias is de zoon van de baas. Hij gaat naar het gymnasium, vervolgens naar de universiteit en neemt in de loop van de tijd zijn vaders' zaak over.

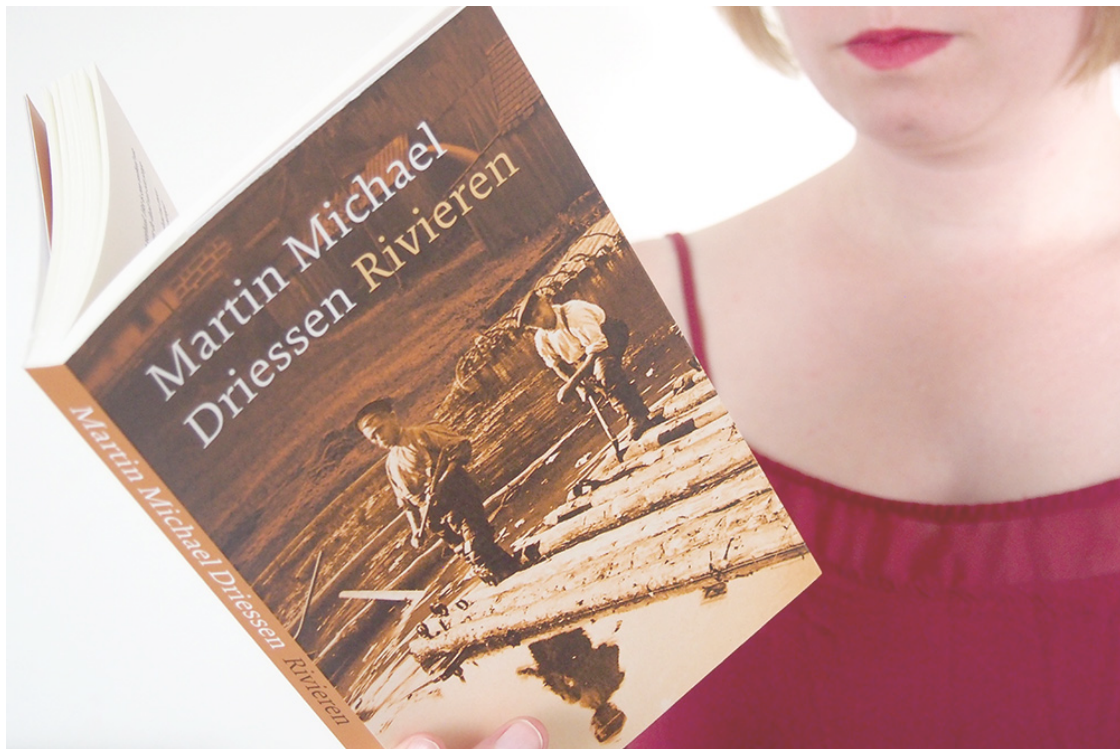
Het eerste stuk was erg steil, maar wie in de bergen leeft is aan vertraging gewend. Elke weg naar boven is een langzame.

De verschillen tussen Konrad en Julius kunnen bijna niet groter zijn. Al op veertienjarige leeftijd weet Konrad dat Julias met een mooie, intelligente vrouw zal trouwen – misschien zelfs eentje van adel. Voor Konrad ligt er hoogstens een relatie met het halfblinde meisje uit het dorp in het verschiet. Dus blijft hij alleen. Toch ontstaat er tussen de twee jongens, later mannen, een bijzondere verstandshouding. Echte vrienden zijn ze niet, maar gedurende hun levens komen ze elkaar keer op keer tegen. Ook de zes boeken van Jules Verne, die Konrad van Julius gekregen heeft, vormen een rode draad door het verhaal.

De rivier werd steeds vreemder. Hij waande zich in een verhaal van Jules Verne waarin de helden verschijnselen zagen die onverklaarbaar schenen, totdat ze door de meereizende wetenschapper werden uitgelegd.

Bijzonder mooi aan dit verhaal is ook dat Martin Michael Driessen de tijdgeest subtiel in beeld brengt. De uitvinding van de stoomboot zorgt voor oponthoud en gevaar op de riviertocht van de vlotters. Later in het verhaal komt Julias naar zijn inspecties met een automobiel. Je voelt hoe de tijd, net als de rivier, het leven van de mannen verandert. Sowieso is het vlotten zelf ontzettend interessant. De novelle reikt over de tijdspanne van een groot aantal jaren, maar nergens voelt het alsof je iets van het verhaal mist. Ontroerend mooi, vooral ook in de ontknoping.

De man, de vrouw en de rivier ertussenin

In *Pierre en Adèle* zorgt de rivier voor tweestrijd, in plaats van eendracht. Twee Franse families, de protestantse familie Corbé en de katholieke Chretiens, wonen samen in een dal, ieder aan een kant van de rivier. Beide families beweren dat de rivier – die zich als een echte rivier jaarlijks verlegt – de tegenpartij bevooroordeeld. Dit is reden voor een generatie overschrijdende familievete.

Mijn god, dacht Eduard. Inmiddels leven we in de twintigste eeuw, er wordt in Versailles gewerkt aan een vredesverdrag dat de wereld voorgoed van nieuwe oorlogen zal vrijwaren – en deze families zetten hun vete voort, van vader op zoon. De slaap van de rede baart monsters.

Ook is er nog een derde partij bij de vete gemoeid, met een derde geloofsovertuiging. De Joodse notarissen Salomon proberen de ruzie bij te leggen – al vindt de vader deze huizes het eigenlijk wel welletjes. De vete levert immers een vaste bron van inkomsten op.

In het overgrote deel van het verhaal staan Pierre Corbé en Adèle Chretiens, als hoofd van de rivaliserende huishoudens, tegenover elkaar. Het zijn ondertussen echter vooral de alledaagse beslommeringen in hun